

Høringsnotat

Innvandringsavdelingen

Dato: 23.10.2020

Saksnr: 19/3912

Høringsfrist: 22.01.2021

Høringsnotat om endringer i utlendingsforskriften – vedtaksmyndighet i saker om bortvisning etter EØS-regelverket

1. INNLEDNING

Justis- og beredskapsdepartementet sender med dette på høring et forslag til endringer i utlendingsforskriftens regler om vedtaksmyndighet i saker om bortvisning etter EØS-regelverket.

Hovedinnholdet i forslaget er følgende:

- Utlendingsforskriften §§ 19-2 og 19-28 endres slik at politiets beslutningsmyndighet for bortvisning av EØS-borgere blir tilsvarende den som gjelder for tredjelandsborgere.
- Dette innebærer at noen flere saker vil bli behandlet av Utlendingsdirektoratet (UDI) i første instans, og Utlendingsnemnda (UNE) som klageinstans. Politiet vil fortsatt ha det saksforberedende ansvaret for sakene.

2. BAKGRUNN

2.1 Bortvisning

Vedtak om bortvisning innebærer at en utlending nektes innreise i riket fordi innreisevilkårene ikke er oppfylt, eller blir pålagt å forlate riket fordi vilkårene for å oppholde seg i riket ikke er oppfylt. Bortvisning kan altså finne sted både ved gjennomføring av grensekontroll, og i tilfeller hvor en utlending påtreffes i Norge etter å ha oppholdt seg her i kortere eller lengre tid.

Et vedtak om bortvisning medfører en plikt til å forlate riket, og kan gjennomføres ved tvang. I motsetning til et vedtak om utvisning, innebærer imidlertid ikke et vedtak om bortvisning et forbud mot fremtidig innreise.

Utlendingen kan derfor returnere til Norge forutsatt at vedkommende da fyller vilkårene for innreise og opphold her.

2.2 Uheldige konsekvenser av dagens regelverk og praksis

Det eksisterer i dag en ulikhet i regelverket knyttet til politiets vedtakskompetanse i saker om bortvisning av hhv. EØS-borgere og tredjelandsborgere (utlendinger som ikke omfattes av EØS-regelverket). Ulikheten innebærer at politiet har en tidsmessig videre myndighet til å fatte vedtak om bortvisning overfor utlendinger som omfattes av EØS-regelverket enn overfor de som omfattes av tredjelandsregelverket.

Slik regelverket er utformet i dag kan politiet fatte vedtak om bortvisning av EØS-borgere og deres familiemedlemmer etter at de har hatt langvarig opphold i riket. Et vedtak om bortvisning vil kunne være svært inngripende for EØS-borgere som har bodd i Norge i lengre tid. For eksempel vil en person som har oppholdt seg her som arbeidstaker i flere år, men ikke lenger har et arbeidsforhold i utgangspunktet ikke ha rett til videre opphold her. Personen kan være etablert med bolig, ektefelle og barn som går i barnehage eller på skole. Et eventuelt bortvisningsvedtak i en slik sak bør fattes av UDI, som også kan vurdere om det er grunnlag for å gi oppholdstillatelse etter utlendingsloven § 38 (opphold av sterke menneskelige hensyn eller tilknytning til riket).

Formålet med forslaget her er således å oppnå en mer ensartet håndhevelse av saker om bortvisning i utlendingsforvaltningen, uavhengig av om utlendingen er en tredjelandsborger eller faller inn under EØS-regelverket.

3. GJELDENDE RETT

3.1 Bortvisning etter utlendingslovens alminnelige regler

I utlendingsloven § 17 første ledd bokstav a til l angis det når det kan fattes vedtak om bortvisning overfor tredjelandsborgere. Dette kan for eksempel være aktuelt dersom utlendingen mangler gyldig pass eller visum, eller mangler nødvendig tillatelse for å kunne reise inn i Norge eller for å kunne oppholde seg her.

Utlendingsloven § 17 lyder slik:

«§ 17. Bortvisning

En utlending kan bortvises:

- a) når utlendingen ikke viser gyldig pass eller annet godkjent reisedokument når dette er nødvendig,
- b) når utlendingen ikke viser visum når dette er nødvendig,
- c) når utlendingen er registrert i Schengen Informasjonssystem (SIS) med sikte på å nekte innreise,

- d) når utlendingen mangler nødvendig tillatelse etter loven,
- e) når utlendingen ikke kan sannsynliggjøre det oppgitte formålet med oppholdet,
- f) når utlendingen ikke kan sannsynliggjøre å ha eller være sikret tilstrekkelig midler til opphold i riket eller i annet Schengenland og til hjemreise,
- g) når utlendingen er straffet eller er ilagt særreaksjon som nevnt i § 66 første ledd bokstav b, for mindre enn to år siden har sonet eller er ilagt straff eller særreaksjon for et forhold som nevnt i § 66 første ledd bokstav c, eller når andre omstendigheter gir grunn til å frykte at utlendingen her i riket eller i et annet Schengenland har begått eller vil begå en straffbar handling som kan føre til fengselsstraff. Tilsvarende gjelder når det er grunn til å frykte at utlendingen her i riket eller i et annet Schengenland har begått eller vil begå straffbare handlinger som nevnt i straffeloven § 323 (mindre tyveri), § 326 (mindre underslag), § 334 (mindre heleri), § 339 (mindre hvitvasking), § 362 (mindre dokumentfalsk) eller § 373 (mindre bedrageri),
- h) når utlendingen i utlandet er straffet eller er ilagt særreaksjon for et forhold som etter norsk lov kan føre til fengselsstraff i fem år eller mer,
- i) når en myndighet i et Schengenland har truffet endelig avgjørelse om bortvisning eller utvisning av utlendingen fordi det er særlig grunn til å anta at vedkommende har begått alvorlige straffbare handlinger, eller fordi det foreligger reelle holdepunkter for at vedkommende planlegger å begå slike handlinger på territoriet til et Schengenland,
- j) når kompetent helsepersonell finner at utlendingen åpenbart lider av alvorlig sinnslidelse,
- k) når utlendingen ikke har dekket utgifter som er blitt påført det offentlige i forbindelse med at utlendingen tidligere er ført ut av riket eller har uoppgjort bøtestraff,
- l) når det er nødvendig av hensyn til Norges eller et annet Schengenlands indre sikkerhet, folkehelse eller offentlig orden, eller
- m) når utlendingen har fått avslag på søknad om beskyttelse, jf. lovens § 28, eller har blitt nektet realitetsbehandling, jf. lovens § 32, og heller ikke har fått oppholdstillatelse etter lovens § 38.

En utlending som er født i riket, og som senere uavbrutt har hatt fast bopel her, kan ikke bortvises. Det samme gjelder utlendinger som har midlertidig eller permanent oppholdstillatelse, og nordiske borgere som er bosatt i riket.

Kongen kan i forskrift gi regler om unntak fra bestemmelsene i første ledd for innehaver av visum eller oppholdstillatelse utstedt av et Schengenland.»

Hovedregelen etter utlendingsloven er at politiet kan treffe vedtak om bortvisning i disse sakene ved innreise eller innen sju dager etter innreise, jf. lovens § 18.

Utlendingsloven § 18 lyder slik:

«§ 18. Vedtaksmyndighet i sak om bortvisning

Vedtak om bortvisning ved innreise eller innen sju dager etter innreise treffes av politimesteren eller den politimesteren gir fullmakt, hvis ikke annet framgår av annet ledd. Sjudagersfristen anses overholdt dersom en sak om bortvisning er reist innen sju dager. Vedtak om bortvisning ved grensekontroll etter § 17 første ledd bokstav a til c kan treffes av polititjenestemann.

Vedtak om bortvisning treffes av Utlendingsdirektoratet dersom

- a) utlendingen oppgir å være flyktning, jf. § 28, eller for øvrig gir opplysninger som tyder på at utlendingen er vernet mot utsendelse etter § 73,
- b) vedtaket treffes senere enn sju dager etter innreise,
- c) vedtaket gjelder bortvisning etter § 17 første ledd bokstav h og l, eller
- d) Utlendingsdirektoratet beslutter at saken skal avgjøres av direktoratet.

Kongen kan i forskrift gi myndighet til politimesteren eller den politimesteren gir fullmakt, til å treffe vedtak om bortvisning også senere enn sju dager etter innreise.»

For enkelte av bortvisningsbestemmelsene er fristen i praksis betydelig lengre enn sju dager. Det er fastsatt i utlendingsforskriften § 5-2 at politiet kan treffe vedtak om bortvisning frem til utlendingen har oppholdt seg i riket i tre måneder etter utløpet av den visumfrie oppholdstiden eller visumets gyldighetstid når det ikke er tvil om at nærmere bestemte vilkår er oppfylt. Dette gjelder i saker der utlendingen mangler pass, godkjent reisedokument eller visum, ved manglende tillatelse etter loven eller der utlendingen ikke kan sannsynliggjøre det oppgitte formålet med oppholdet sitt eller at vedkommende innehar tilstrekkelige midler. I disse sakene kan politiet treffe vedtak når utlendingen har hatt en oppholdstid på inntil seks måneder.

Utlendingsforskriften § 5-2 lyder slik:

«§ 5-2. Vedtaksmyndighet i sak om bortvisning

Politimesteren eller den politimesteren gir fullmakt, treffer vedtak om bortvisning som nevnt i lovens § 18 annet ledd bokstav b frem til utlendingen har oppholdt seg i riket i tre måneder etter utløpet av den visumfrie oppholdstiden eller visumets gyldighetstid når det ikke er tvil om at vilkårene i lovens § 17 første ledd bokstav a, b, d, e eller f er oppfylt.

For øvrig treffer Utlendingsdirektoratet vedtak om bortvisning.»

3.2 Bortvisning etter utlendingslovens EØS-regler

For utlendinger som er omfattet av EØS-avtalen finnes særskilte regler om oppholdsrett og bortvisning i utlendingsloven kapittel 13. Bestemmelsene bygger på direktivet om fri bevegelighet, direktiv 2004/38/EF (unionsborgerdirektivet). EØS-avtalens grunnleggende prinsipper om fri bevegelighet må gis den nødvendige vekt i tolkningen og anvendelsen av bortvisningsreglene overfor EØS-borgere og deres familiemedlemmer.

En EØS-borger som oppholder seg i Norge i mer enn tre måneder, plikter å registrere seg, jf. utlendingsloven § 117. Manglende etterlevelse av registreringsplikten medfører imidlertid få eller ingen sanksjoner. EØS-borgeren vil ha rett til å oppholde seg i Norge uavhengig av om vedkommende faktisk har registrert seg, så lenge de materielle vilkårene for oppholdsretten er oppfylt. Det er tilstrekkelig å registrere seg én gang og EØS-borgeren kan skifte oppholdsgrunnlag under sin oppholdstid i Norge

For familiemedlemmer til EØS-borgere som ikke selv er EØS-borgere, er oppholdsretten avledet av EØS-borgerens oppholdsrett og består kun så lenge denne har oppholdsrett. De skal imidlertid søke om oppholdskort, jf. utlendingsloven § 118.

Vurderingen av hvorvidt en EØS-borger eller dennes familiemedlemmer har oppholdsrett, kan være komplisert og uoversiktlig. EØS-borgeren kan ha skiftet oppholdsgrunnlag underveis i sitt opphold eller kan ha blitt arbeidsløs, men likevel bevart status som arbeidstaker eller selvstendig næringsdrivende i medhold av reglene i utlendingsloven § 112 annet ledd. Videre kan EØS-borgeren ha oppholdsrett, og også varig oppholdsrett, uten at det har vært søkt om henholdsvis registreringsbevis eller varig oppholdsbevis. Dette vil være av betydning for vurderingen av oppholdsretten i en eventuell sak om bortvisning.

Det er utlendingsloven § 121 som angir når EØS-borgere og deres familiemedlemmer kan bortvises, mens utlendingsforskriften § 19-28 angir hvem som har vedtaksmyndighet.

Utlendingsloven § 121 lyder slik:

«§ 121. Bortvisning

EØS-borgere og deres familiemedlemmer kan bortvises når

- a) de ikke viser gyldig pass eller annet godkjent reisedokument eller visum når dette er nødvendig,
- b) de reiser inn eller oppholder seg i riket uten rett til innreise, oppholdsrett eller varig oppholdsrett etter §§ 111, 112, 113, 114, 115 eller 116, og de heller ikke har rett til innreise eller oppholdstillatelse etter lovens alminnelige bestemmelser, eller
- c) det foreligger forhold som gir grunnlag for utvisning.

En utlending som nevnt i § 110 fjerde ledd og som har oppholdsrett etter § 111 annet ledd eller § 114 annet ledd, kan bortvises når det foreligger forhold som gir grunnlag for utvisning.

Sak om bortvisning etter første ledd bokstav a og c må reises ved innreise eller senest innen sju dager. Dersom sak om bortvisning ikke er reist innen sju dager, kan en utlending som ikke har oppholdsrett etter dette kapitlet, bortvises etter vedtak fra Utlendingsdirektoratet etter reglene i første ledd bokstav c.

Sak som skal avgjøres av Utlendingsdirektoratet, forberedes av politiet.

Kongen kan gi nærmere bestemmelser i forskrift, herunder om at bortvisning etter første ledd kan treffes av politiet.»

Utlendingsforskriften § 19-28 lyder slik:

«§ 19-28. Bortvisning – vedtaksmyndighet

Politimesteren eller den politimesteren bemyndiger treffer vedtak om bortvisning etter lovens § 121 første ledd bokstav a og b. Det samme gjelder når det ikke er tvil om at det foreligger forhold som nevnt i lovens § 121 første ledd bokstav c eller forskriftens § 19-29.

Sjef for Politiets sikkerhetstjeneste eller den vedkommende gir fullmakt kan treffe vedtak om bortvisning inntil sju dager etter innreise i saker hvor grunnleggende nasjonale interesser tilsier det. Begrensingen i første ledd om at det ikke må foreligge tvil, gjelder ikke i slike tilfeller.

Vedtak som nevnt i annet ledd kan påklages til departementet, jf. lovens § 129 første ledd.»

Etter utlendingsforskriften § 19-28 er vedtakskompetansen lagt til politiet. I saker der grunnlaget for bortvisningen er manglende pass, godkjent reisedokument eller visum, eller der det foreligger forhold som gir grunnlag for utvisning, må politiet fatte vedtak om bortvisning ved innreise eller senest innen sju dager, jf. § 121 tredje ledd. I saker som omhandler retten til innreise og opphold i Norge, er imidlertid kompetansen til å treffe vedtak om bortvisning gitt uten begrensninger i tid, jf. utlendingsforskriften § 19-28 første ledd, jf. utlendingsloven § 121 første ledd bokstav b og tredje ledd. Dette innebærer at politiet kan treffe vedtak om bortvisning overfor EØS-borgere som har oppholdt seg i Norge for en periode langt utover seks måneder. Dette vil gjelde uavhengig av om EØS-borgeren tidligere har hatt oppholdsrett, så lenge utlendingen ikke har oppholdsrett på vedtakstidspunktet.

4. DEPARTEMENTETS FORSLAG

4.1 Politiets vedtakskompetanse i saker om bortvisning av EØS-borgere

En EØS-borger har i utgangspunktet rett til å oppholde seg i riket i inntil tre måneder, og i inntil seks måneder dersom vedkommende er arbeidssøkende. Også EØS-borgerens familie har rett til å ta opphold sammen med EØS-borgeren i denne perioden, jf. utlendingsloven § 111. For opphold utover tre måneder må EØS-borgeren ha oppholdsrett i medhold av utlendingsloven § 112.

Det vil harmonere bedre med det alminnelige regelverket dersom politiets vedtakskompetanse i saker etter EØS-regelverket også begrenses til å

gjelde frem til utlendingen har oppholdt seg i Norge i tre måneder etter utløpet av oppholdsretten etter utlendingsloven § 111, og det ikke er tvil om at det foreligger forhold som nevnt i utlendingsloven § 121 første ledd bokstav b (manglende oppholdsrett, eller rett til innreise). Dette vil i stor grad samsvare med politiets kompetanse til å fatte vedtak om bortvisning etter utlendingsloven § 17, jf. punkt 3.1. foran, og på denne måten bidra til en mer ensartet prosessuell håndhevelse av bortvisningssakene uavhengig av om utlendingen faller innenfor eller utenfor EØS-regelverket.

Det vil etter dette endringsforslaget fortsatt være et skille mellom politiets adgang til å fatte bortvisningsvedtak i saker etter det alminnelige regelverket og etter EØS-regelverket i saker der utlendingen bortvises for ikke å vise pass, annet godkjent reisedokument eller visum der dette er nødvendig. Etter det alminnelige regelverket vil politiet ha vedtakskompetanse i disse sakene frem til utlendingen har oppholdt seg i riket i tre måneder etter utløpet av den visumfrie oppholdstiden eller visumets gyldighetstid, når det ikke er tvil om at vilkårene er oppfylt, jf. lovens § 18 jf. utlendingsforskriften § 5-2. For EØS-sakene vil kompetansen være begrenset til å fatte vedtak «ved innreise eller senest innen sju dager», jf. utlendingsloven § 121 tredje ledd. Departementet mener det ikke er behov for å endre dette, da det formodes at en EØS-borger i praksis sjelden vil bortvises etter denne bestemmelsen etter sju dager, men i stedet bortvises på grunn av manglende oppholdsrett. Departementet er imidlertid åpne for innspill om hvorvidt det er behov for en regelendring også her.

Departementet er for øvrig klar over at det kan være en del praktiske utfordringer knyttet til å vite helt klart når en EØS-borger har reist inn i landet og hvor lenge vedkommende har vært her, noe som kan tenkes å skape vanskeligheter når det gjelder skjæringspunktet for hvem som skal fatte vedtak i den aktuelle saken.

I utlendingsforskriften § 19-9 står det følgende om beregning av oppholdstid:

«Oppholdstid etter lovens § 111 beregnes fra innreisedato. Når innreisedato ikke kan dokumenteres, beregnes oppholdstiden fra det tidligste tidspunktet etter innreise som kan dokumenteres, for eksempel dato for registrering eller søknad om oppholdskort etter lovens § 117 og § 118.»

En slik vurdering av den enkeltes oppholdstid i Norge må imidlertid alltid gjøres av politiet når de oppretter saker etter EØS-regelverket, både i saker om bortvisning og i saker om utvisning. Den endring som her foreslås vil ikke endre på dette.

4.2 **Politiets kompetanse til å vurdere oppholdstillatelse på humanitært grunnlag**

En EØS-borger som ønsker å ta opphold i riket utover tre måneder plikter som nevnt i pkt. 3.2 å registrere seg, jf. utlendingsloven § 117 første ledd. Dersom politiet nekter å registrere en EØS-borger er dette kun en muntlig beslutning som ikke kan påklages, jf. utlendingsforskriften § 19-22 tredje ledd. Det er da praktisk at politiet har vedtaksmyndighet til å kunne bortvise EØS-borgere og deres familiemedlemmer i de tilfellene EØS-borgeren på registreringstidspunktet ikke lenger har adgang til å oppholde seg i Norge, jf. utlendingsloven § 121 jf. utlendingsforskriften § 19-28. EØS-borgeren vil ved å klage på vedtaket om bortvisning til UDI få mulighet til å få overprøvd om vilkårene for oppholdsrett er oppfylt.

I praksis ser man at mange EØS-borgere aldri registrerer seg, eventuelt registrerer seg lenge etter at de kom til Norge. Dette vil nødvendigvis innvirke på politiets mulighet til å bortvise samtidig som de nekter utstedelse av registreringsbevis, dersom det har gått mer enn totalt seks måneder siden dokumenterbart ankomsttidspunkt på registreringstidspunktet. I henhold til forslaget til ny § 19-28 annet ledd, skal sakene i disse tilfellene nå oversendes UDI for behandling.

Når det gjelder utstedelse av oppholdskort, kan politiet gjøre dette når det ikke er tvil om at vilkårene er oppfylt. Ellers er det UDI som skal avgjøre om oppholdskort skal utstedes. Avgjørelse om å ikke utstede oppholdskort regnes som enkeltvedtak, og kan følgelig påklages, jf. utlendingsforskriften §§ 19-23 og 19-24. Et avslag på søknad om oppholdskort vil dermed bli oversendt UDI (eller UNE dersom UDI behandler søknaden i førsteinstans) for klagebehandling, uavhengig av hvor lenge vedkommende har vært i landet.

I utlendingsforskriften § 19-2 tredje ledd er det uttrykkelig tatt inn en presisering om at oppholdstillatelse etter lovens § 38 (oppholdstillatelse på grunn av sterke menneskelige hensyn eller særlig tilknytning til riket) *skal* vurderes i saker om bortvisning eller utvisning når registreringsbevis ikke utstedes eller søknad om oppholdskort avslås fordi de ikke har oppholdsrett etter lovens kapittel 13.

Politiet er imidlertid ikke gitt kompetanse til å vurdere hvorvidt oppholdstillatelse skal gis etter utlendingsloven § 38, noe som tilsier at slike saker om bortvisning uansett må behandles av UDI. Utlendingsforskriften § 19-28 og § 19-2 harmonerer således ikke slik de lyder i dag.

Departementet foreslår derfor at presiseringen som er tatt inn i utlendingsforskriften § 19-2 tredje ledd fjernes slik at regelverket også her harmonerer med det alminnelige regelverket. I saker om bortvisning av tredjelandsborgere etter lovens § 17 vurderes det ikke om utlendingen skal gis tillatelse etter § 38. Det er kun i tvilssaker og tilfeller der utlendingen har lenger oppholdstid i riket at det vil være nødvendig å vurdere tillatelse etter utlendingsloven § 38, og terskelen for å gi tillatelser på dette grunnlaget er normalt høy.

Departementet kan ikke se gode grunner til at det alltid i alle saker hvor registreringsbevis eller oppholdskort ikke utstedes fra politiets side, skal vurderes oppholdstillatelse på humanitært grunnlag etter lovens § 38. Selv om den nevnte presiseringen i § 19-2 tredje ledd fjernes, vil det fortsatt være mulig for UDI å foreta denne vurderingen på vanlig måte i sin saksbehandling i de sakene hvor de mener at det kan være aktuelt. Det vises også til at det nå legges opp til at saker med mer enn seks måneders oppholdstid i riket skal overføres til UDI for behandling.

4.3 Departementets vurdering

På bakgrunn av det ovennevnte kan ikke departementet se grunner som taler for at politiet bør ha en videre adgang til å bortvise EØS-borgere enn tredjelandsborgere. Dagens regelverk om vedtaksmyndighet gitt uten tidsbegrensninger kan medføre at politiet i god tro oppretter bortvisningssak overfor en EØS-borger som det senere viser seg ikke å være grunnlag for. Det kan oppstå uheldige situasjoner hvor en EØS-borger får et svakere prosessuelt vern enn tredjelandsborgere, noe som ikke er intensjonen bak EØS-regelverket.

Det som her foreslås fremstår derfor nødvendig for å oppnå en mer ensartet håndhevelse av bortvisningssakene. Det samme gjelder for forslaget om endring av utlendingsforskriften § 19-2 tredje ledd for saker som skal vurderes etter utlendingsloven § 38. Denne endringen vil sikre lik behandling av saker som er aktuelle for oppholdstillatelse på humanitært grunnlag, uavhengig av om utlendingen er tredjelandsborger eller EØS-borger.

5. ADMINISTRATIVE OG ØKONOMISKE KONSEKVENSER

Totalt sett vil ikke forslaget medføre noen økning i antall saker for utlendingsforvaltningen. Forslaget vil imidlertid medføre at UDI vil behandle flere saker i første instans og UNE som klageinstans. Politiet vil fortsatt ha det saksforberedende ansvaret for sakene.

Selv om det må påregnes noe kostnader knyttet til utarbeidelser av nye retningslinjer for de ulike instansene, vil det imidlertid neppe være tale om vesentlige økonomiske eller administrative konsekvenser som ikke kan dekkes innenfor etatenes gjeldende budsjetttrammer.

6. FORSLAG TIL ENDRINGER I UTLENDINGSFORSKRIFTEN

I forskrift 15. oktober 2009 nr. 1286 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsforskriften) gjøres følgende endringer:

§ 19-2 tredje ledd skal lyde:

For utlendinger som er omfattet av kapittel 13, gjelder kapittel 5 i loven.

§ 19-28 første ledd og nytt annet ledd skal lyde:

Politimesteren eller den politimesteren bemyndiger treffer vedtak om bortvisning etter lovens 121 første ledd *bokstav a*. Det samme gjelder når det ikke er tvil om at det foreligger forhold som nevnt i lovens § 121 første ledd bokstav c eller forskriftens § 19-29.

Politimesteren eller den politimesteren bemyndiger treffer vedtak om bortvisning etter lovens 121 første ledd bokstav b frem til utlendingen har oppholdt seg i riket i tre måneder etter utløpet av oppholdsrett etter lovens § 111, når det ikke er tvil om at vilkårene for bortvisning er oppfylt.

§ 19-28 nåværende annet til tredje ledd blir tredje til fjerde ledd.

§ 19-28 nytt fjerde ledd skal lyde:

Vedtak som nevnt i *tredje ledd* kan påklages til departementet, jf. lovens § 29 første ledd.